

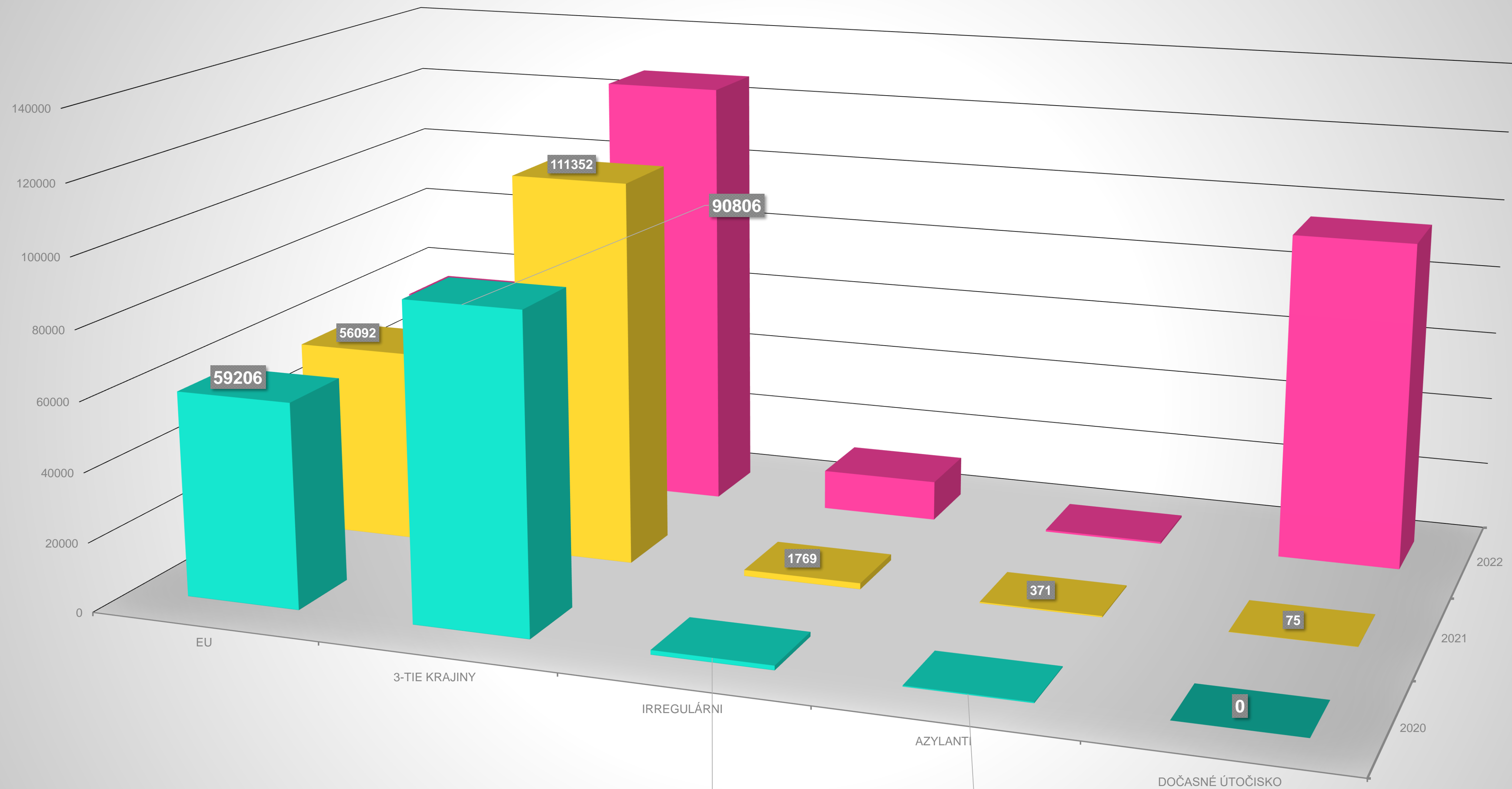
SITUAČNÁ ZRANITEĽNOSŤ CUDZINCOV A ĽUDÍ VYŽADUJÚCICH OCHRANU NA SLOVENSKU

Ján Orlovský, migračný úrad Ministerstva vnútra SR

Cudzinci na Slovensku 2020 - 2022	01
Typy pobytu a príslušné zraniteľnosti	02
Dočasné útočisko ako jeho špecifiká	03
Budúce výzvy	04

CUDZINCI na Slovensku 2020 – 2022

■ 2020 ■ 2021 ■ 2022



	EU	3-tie krajiny	Irregulárni	Azylanti	Dočasné útočisko
■ 2020	59206	90806	1295	282	0
■ 2021	56092	111352	1769	371	75
■ 2022	56070	127075	11791	547	95450

Typy pobytu cudzincov:

- **Prechodný** (podnikanie, zamestnanie, štúdium, osobitná činnosť, R&D, zlúčenie rodiny, služobný, rodáci, modrá karta..)
- **Trvalý** (5-ročný, neobmedzený, dlhodobý)
- **Tolerovaný** (90 dní alebo osobitný predpis)
- **Pobyt občana EÚ** (povinnosť nahlásiť pobyt do 10 dní od príchodu, nad 90 dní povinnosť registrácie)

Rizikové faktory:

- (Ne)-znalosť jazyka, legislatívy (status, možnosti, kde hľadať pomoc), spoločenských a kultúrnych noriem, prostredia/zázemia
- Zdravotný stav (fyzický aj psychický, akútne/chronické, zdravotné postihnutie, odkázanosť na pomoc)
- Ekonomická situácia (s prostriedkami/bez prostriedkov, s prácou/bez práce/stratou zamestnania)
- Vek (riziko najmä deti a staršie osoby, maloletí bez sprievodu)
- Pohlavie (príp. sexuálna orientácia a rodová identita)
- Dokumentácia - bez dokladov, príp. s niektorými chýbajúcimi, alebo ťažko overiteľnými pri niektorých krajinách pôvodu
- Sociálny status (samoživiteľ/-ka)
- Dosiahnuté vzdelanie/gramotnosť

- **Pobytový status a prechod z jedného do druhého**
- **Prístup na pracovný trh** (riziká nelegálnej práce, pracovného vykorisťovania)
- **Prístup k sociálnemu zabezpečeniu** (nárok na dôchodok pre ľudí napr. s medzinárodnou ochranou)
- **Bývanie a jeho dostupnosť** (chýbajúce sociálne bývanie, komerčný prenájom drahý)
- **Zdravie** (poistenie, prístup k zdravotnej starostlivosti – ale je tu aj všeobecný nedostatok špecialistov, problém s umiestnením do zariadenia sociálnych služieb)
- **Vzdelanie** (kurzy pre dospelých, prístup k vzdelaniu pre deti, zaradovanie detí do školy, predškolských zariadení, prechod medzi ZŠ a SŠ pri neznalosti jazyka, SŠ a VŠ – ukončenie SŠ, uznanie vzdelania)
- **Otvorenie bankového účtu** (napr. pre žiadateľov o udelenie azylu a pre určité krajiny pôvodu)
- **Riziko pre vznik obchodovania s ľuďmi**
- **Inštitucionálna pripravenosť na strane štátnej správy a samosprávy SR** (jazyková bariéra, náročnosť byrokratických postupov, všeobecná neznalosť práv a povinností vrátane množstva kategórii zamestnancov a výnimiek, čo vedie k neprehľadnosti systému, chýbajúca legislatíva na krátkodobú mobilitu zamestnancov)

- **Redizajn inštitucionálneho rámca** kompetencií štátnej správy a samosprávy
- **Strategická komunikácia témy migrácie** ako bežnej súčasti fungovania otvorenej spoločnosti
- **Nedostatok špecifických dát** pre tvorcov politik a nastavenie opatrení, chýbajúce prepojenie existujúcich databáz medzi rezortmi a útvarmi (napr. zamýšľaná príprava preregistrácie odídencom)
- **Systémové integračné opatrenia nielen pre odídencom**, ale aj pre širšie skupiny cudzincov a občanov SK (napr. kapacity škôl, predškolských zariadení, zdravotnej starostlivosti, nájomného/sociálneho bývania, zariadení sociálnych služieb, náročné byrokratické postupy)
- **Pracovný trh a „user friendly“ nastavenie systému testovania** odbornej kvalifikácie a zručností
- **Digitalizácia a zjednodušenie spôsobu vybavovania** jednotlivých náležitostí pobytu s pravidelnou aktualizáciou
- **Vybudovanie systému integračných poradenských centier pod jednou strechou**
- **Posilnenie systému jazykovej prípravy rôznej úrovne a odbornosti**, špecializácia výučby slovenčiny ako cudzieho jazyka, kurzy kultúrnej orientácie (v samosprávach, firmách a pod.)